

Ha kedd van,

akkor ez Belgium. Ahol kikiáltották a Béke Szigetét, s mostanra lágy szellők lengedeznek a tocsogó zombékok fölött. Madár dalol, cimbalom koppan, nádihegedű nyekereg. A gerontológiai klubok üresek, mindenki elment pártkongresszusokra. Minden válságban van, csak a Béke nincs válságban, hiszen kikiáltották, s ehhez tartja magát. Kicsi bomba leesik, de az még nem háború, az csak tévedés, kicsi bomba eltévesztette a házászámot. Az országátart. Az országot. A földrészt nem, mert a kicsi bomba nagyon is jól tudja, hogy Európában van, csak Európa nem tudja, hogy a kicsi bombák egyre nagyobb bombákat szarnak.

Út az asszony az egyik tömegközlekedési Béke-Sziget- Járnyvön, és csak a száját mozgatta. Az arca nem árult el semmit, sem félelmet, sem rettegést, sem a világra való ráismerés örömet. Oda sem fordult a mellette ülőhöz, mintha elég lett volna neki a saját arcát cipelni azután a mondat után, amit hirtelen kimondott. Nem is készült rá, egyszer csak ott volt a mondat, már nem lehetett vele miccsinálni (sic!), még szerencse, hogy senki sem mozdult rá, hirtelen mindenki a saját mondataival foglalta el magát.

Azt mondta az asszony, hogy „ha a jugoszlávok támadnak, akkor jönnek azonnal a románok is...” Ezt nem Brüsszelben mondta, mert ezt az asszonyt még nem hívták meg NATO-értekezletre. Láttam, hogy egyáltalán semmi, ezen a mondaton kívül semmi sem jut az eszébe ennek az asszonynak, sem a Varsói Paktum (lásd a régi Magyarországon a Varsói Szerződés címszó alatt), sem az Atlanti Szövetség, sem a körkörös védelem elve, sem az NDK tankok, sem a megerősített határörizet vagy légi felderítés vagy zárótűz. Megvolt neki ez a mondat, és kész. A belga asszony azon a rohadt, füstös, otromba kék buszon ezzel be is fejezte. A táskája is befejezte, a kabátja is, a cipője is, az egész viseletes asszony, úgy, ahogy volt, egyszer és mindenkorra befejezte. Neki ennyi. Hogy, kik jönnek. Hogy jönnek! JÖNNEK! Mert jönni szoktak, mert az egész huszadik században csak jöttek és van belőle még bő 18 év; ennyi idő alatt cseperedik egy fiúcska lövészárkafasírtá -, hát nem igaz, hogy nem jön még valaki. Mert az egész huszadik század ebből a végtelen érkezésből áll. Jönnek, gyilkolnak, maradnak, gyilkolják őket, gyilkolnak, mennek, gyilkolnak, gyilkolják őket; örökös séta Moebius szalagján, haláséta, hulláséta, séta.

Nem tudom látta-e az asszony a csecsen népvész arcát? Nem is az a fontos, hogy csecsen, illetve igenis fontos, hogy akár egyetlen csecsen is túlélhette az orosz huszadik századot, az igenis teljesítmény, az roppant szerencse, az talán kegyelem. És mindegyik népek, amelyik túlélte. A csecsen katonatiszt arca azonban mást mondott. Olyan arc volt, amit az európai televíziók csak valami harmadik világból való ijesztgetésként kaparnak elő. Mert kemény arc volt. Ellenmondást nem tűr. Háborúra készül arc. A saját háborúra. A nemzetire. A főlzabadtóra. Neki az orosz medvének! Le a kucsmát, föl a páncélsisakot! Összehúzni a szemeket, összeszorítani a száját, előrevágni a járomcsontokat. Izzani az elszántságtól!

Ezek az arcok jönnek. Körbe-körbe csupa ilyen államkovácsoló arc. Nem fogják szocializmusnak hívni. Sem kommunizmusnak. Sem kapitalizmusnak. De a Béke Szigetnek sem, azt, ami következik. Vér és vas és könny lesz a neve az eljövendőnek. Ezer ablakon, ezer tükröből ezer csecsen arc néz majd a belga szobákba is. Az egyikben ott az asszony, s ő is néz, nem veszi le rólu a tekintetét.

BALOG JÓZSEF

VILÁGOT FÉNYÜLLŐZŐ

MAGYAR GÉNIUSZ: SZALAY.

„A két világháború közötti festőnemzedék legtehetségesebb rajzolója” – így értékelte a Németi Lektor Szalay Lajos és Polatertő géniusát. Az 1903-ban Örményországban született, világhíri, expressionista – szurrealista – szimbolista hangvételű alkotó mesterséggel 54 rajzgyűjteményét 250 példányban megjelent albumként adta ki a Déli Magyar Könyvtár, a művészek által egy fényképpel együtt bemutatni – írja Supra Magdolna. Déi Endre

Eddig hatan pályáztak színházigazgatóknak

E hónap 15-én járt le a színházigazgatói pályázat benyújtásának határideje; mint dr. Ványai Éva alpolgármestertől megtudtuk tegnap, eddig hat pályázat érkezett (ha 15-én még valaki postára adta, érvényesnek tekintendő a pályázata) meg a város házára. A neveket egyelőre nem hozzák nyilvánosságra, az új színházigazgatót – a pályázatok elbírálását végző kulturális bizottság javaslatát is figyelembe véve – a közgyűlés nevezi ki, előreláthatóan decemberben.

Mint emlékeztet, lezajlott már Szegeden egy színházi pályázat, amelynek azonban nem az új igazgató kiválasztása, hanem a színházi élet koncepcionális átalakítása, megújítása volt a célja. A szakemberek ezt a korábbi pályázatot sikeresnek minősítették, a véleményük alapján készült alpolgármesteri előterjesztést azonban nem hagyta jóvá a közgyűlés. Akkor a konzervatív frakció többsége tartózkodott a szavazástól, s ezzel elérte, hogy a szegedi színházi szervezet ne változzon. A szabadtéri igazgatójának kineveztek – egy évre – dr. Nikolényi Istvánt, a színházigazgatói posztra pedig nyílt pályázatot írtak ki.

Bár a neveket nem, annyit azonban sikerült megtudnunk, hogy színházigazgatóknak többen is pályáztak az első, a koncepcionális változtatásokat megcélzó pályázat nyertesei közül.

S. E.

Diákköri Konferencia 1991

Csütörtökön, november 21-én reggel 7 óra 45-kor ünnepélyes megnyitótól veszi kezdetét a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tudományos és művészeti diákkörökének ezévi konferenciája. Az esemény 8 órától a szekciósülésekkel folytatódik a főiskola Boldogasszony sugáruiti és a Hámán Kató úti épületeiben, majd a konferenciához kapcsolódóan 15.30-kor kiállítás nyílik a rajz-képzőművészeti tanszék diákkörösének alkotásaitól az Ifjúsági Házban. A nap záró eseménye, az ünnepélyes díjkiosztás előtt 16.30-kor orgona-

bemutató kezdődik a Dómban, majd 18.30-kor a JATE aulájában az ének-zene diákkörösök záróhangversenye és az ideai Kazinczy nyelv-művelő verseny győztesekének közreműködése mellett kiderül, hogy kik nyerik az idei diákköri konferencia legnívósabb dolgozataiért járó díjakat.

A konferencia előnapján 16 órától a Topolya sori csarnokban nonstop sportprogram lesz másnap 16 óráig, a főiskola főépületének első emeleti folyosóján pedig a Földrajz TDK fotókiállítás látható majd.

Ki mit tud gyerekek?

Gyermekeknek rendez Ki mit tud?-ot a Magyar Televízió. Az egykori népszerű vetélkedőműsort, ahol számos tehetség tűnt föl, most a legifjabb generáció számára újítják föl. A vetélkedősorozat várhatóan februárban kezdődik. A műsor szervezőitől megtudtuk, hogy a gyerekek is a hagyományos kategóriák szerint és több fordulóban fognak vetélkedni. A győztesekre más műsoraiban is számít a Televízió.

Schubert-est

Mottó: „Az a művész pörölt az elmúlással – tanúskodj néki!” (József Attila)

Nem nyерem a tolforgatás, a hivatalos zenekritikát sem művelem, most mégis muszáj írom. Személyes köszönettel megtenném talán, ha az élmény és az azt kiváltó csoda nem nőtt volna messze a tanári munkát megújító-tápláló együttműködés szeretettel fogadott iskolai koncertje föl.

Sokan sajnáltuk, hogy Masopust Péter, Sin Katalin és Bódás Péter hangversenyén (nov. 13.) még csak véletlenül sem volt egy mikrofon, hogy rögzítse Schubert B-dúr és Esz-dúr trióját hármójuk igazán fűtött, egyszerű előadásában. Bár az interpretálás pillanatnyi varázsa – hogy előttem születik meg újra a mű – a legtekélyesebb rögzítéssel is veszít az erejéből. S talán e koncert emelkedett pillanatait jobb is, ha képzeletünk idézi fel.

Lehetne persze elemezgetni, összehasonlítani a két művet, avatottan és jóindulattal szóvá tenni a foltokat (még a fényes napnak is van!), de ez a koncert esen-

dőseivel együtt volt felemelő – kiváltképp az Esz-dúr trió.

Schubert azt a képtelenségét, hogy megszakad a szíve, úgy önti zenébe, hogy megtisztulunk tőle. Három kitűnő és egymásra figyelő művész játékából Sin Katalin gyönyörű tónusát, széles dallamíveit, magvas, mégis meleg pizzicatóit külön is meg kell említeni. Masopust Péter hajlékony, érzékeny hegedülése az Esz-dúr trió minden rezdülését követte. Bódás Péter a zongora mellett egyszerre játékos labdaadogató és szuverén irányító. Öröm a kamarázásukat nézni, hallgatni és öröm, hogy Szegeden ilyen formátumú művészek élnek, tanítanak, s néha koncerteznek is.

Hárman együtt odaadással, alázattal szolgálták Schubert zseniális alkotásait, s ezáltal nőttek mellé, vele együtt pöröltek az elmúlással.

Köszönöm, hogy tanúskodhattam.

ROZGONYI ÉVA

Kulturális hírek

Karsztok „és” gejírekek

A Magyar Földrajzi Társaság csütörtökön délután 5 órakor előadást tart a JATE I. emeleti TTK előadótermében. Először dr. Keveiné dr. Bárány Ilona Tanulmányúton az olaszországi karsztok címmel tart előadást, melynek anyagát képezi a szeptember 15. és 30. között Padovában megtartott nemzetközi konferencia és az azt követő tanulmányút – diáképeken. Utána az „Izland '91” című videófilm ösbemutatóját láthatják, amit a JATE földrajz szakos hallgatóinak nyári expedícióján felvett anyagból készítettek.

Mozart verseny

Mozart halálának 200. évfordulójára zenei versenyt rendeznek a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Énekzene Tanszékén májól csütörtökig. Ma este fél 7 órakor lesz az énekverseny, szerdán szintén este fél 7 órakor a hegedű- és kamaracéne-verseny, csütörtökön pedig délelőtt fél 10 órakor és délután 2 órakor a zongoraverseny. Az ünnepélyes díjkiosztás csütörtökön este fél 7 órakor a JATE Dugonics téri Aulájában lesz. A verseny szakmai zsűrijében foglal helyet többek között Berdál Valéria érdemes művész, Szabó Orsolya zongoraművész, Vajda Júlia magánénekes, valamint dr. Kiss Ernő.

A küszöbön túl

Ez a címe a Tátrai Band legújabb nagylemezének, amelyről jónéhány számot játszanak ma este 7 órai kezdettel az ifjúsági házban. Tátrai Tibor természetesen gitározik, Papp Tamás dobol, Pálvölgyi Géza billentyűzik, Horváth (Charlie) Károly énekel, Kovács Tamás basszusol, Solti János pedig dobol, valamint ütőhangszereket szólaltat meg.

Százsorszép pályázatok

A Százsorszép gyermekház két pályázatot is hirdetett gyermekeknek. Az első egy karácsonyi rajzpályázat, melyet három témában lehet december 10-ig eljuttatni a gyermekházba: 1. A Karácsony nálunk, saját élmények alapján; 2. Karácsonyi szokások a különböző országokban; 3. Karácsonyi népszokások ábrázolása. A rajzok maximum A2-es méretben, szabadon választott technikával készülhetnek. A szakmai zsűri által legjobbnak tartott rajzokból december 16-tól 23-ig kiállítást rendeznek.

A másik gyermekházi pályázat karácsonyfadíszek készítésére hívja az osztályokat, baráti közösségeket. A feldíszített kisebb fenyőfát vagy fenyőgallyat a gyermekházba kell bevinni, méghozzá úgy, hogy e munkákkal díszítik majd december 21-én a Belvárosi Filmszínházat a Városi Fenyőünnepélyen, utána december 23-án a Postabank Macikarácsonyán a Sportcsarnokot, ahol átadják a pályázat díjait is.

Sütivel is lehet nyerni

A Juhász Gyula Művelődési Központ az idén is meghirdeti a „Nagyanyáink sütije” című pályázatot, melyre bárki levélben vagy személyesen pályázhat a sütemények pontos receptjével, névvel és címmel a művelődési központban december 1-jéig. A süteményeket december 14-én 10 óráig elkészítve kell beszállítani. Az elbíráláskor figyelembe veszik a hagyomány-nagyanyáink korabeli ízeit, de a mai háztartásban elengedhetetlenül fontos szempontokat – az olcsóságot és a gyorsaságot is. Eredményhirdetés 11 órától lesz, majd pedig 2 órától kóstolóval egybekötött nyilvános süteménybemutatót tartanak.